

طراحی مدل پویای تصمیم‌گیری تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی کشور در جهت مدیریت منابع تولید (چکیده رساله)

امیر عرفان هاشمی

مدیرعامل شرکت زیست‌سامانه پردیس

دکتری مهندسی مکانیزاسیون کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران

hashemi.ae@gmail.com

تغییر و تحول در منابع تولید کشاورزی از جمله زمین‌های کشت محصولات در کشور ایران، ضرورت بررسی و آگاهی از روند تغییرات را برای رسیدن به پیش‌بینی صحیح از آینده نمایان می‌سازد. با شناخت صحیح از وضعیت موجود و نگاه به آینده می‌توان با اتخاذ تصمیمات مناسب برای رسیدن به توسعه پایدار گام برداشت. امنیت غذایی، ایجاد درآمد و اشتغال‌زایی در نواحی روستایی به منظور از بین بردن فقر و حفظ منابع طبیعی و حفاظت محیط‌زیست از اهم اهداف توسعه پایدار کشاورزی می‌باشند. یکی از منابع طبیعی مهم در تولیدات کشاورزی، زمین کشاورزی است که سهمی از مساحت هر کشور را به خود اختصاص می‌دهد و همواره باید مدنظر قرار گرفته و تصمیم‌گیران و تصمیم‌سازان به آن توجه نمایند. در افق‌های برنامه‌ریزی هر کشور نگرش به آینده و تولید پایدار امری اجتناب‌ناپذیر است. در کشور ایران با توجه به افق برنامه‌ریزی تا سال ۱۴۰۴ تغییرات انواع زمین‌ها-شامل جنگل‌ها، مراتع، زمین‌های کشاورزی، مناطق شهری و بیابان‌ها تا سال مورد نظر با استفاده از برنامه‌ریزی پویا تحلیل و تبیین گردید. در این رساله، ابتدا با استفاده از روش TOPSIS میزان اهمیت هر یک از انواع (کاربری) زمین، سنجش و سپس در فرایند مدل‌سازی و تحلیل سری زمانی، از پویایی‌شناسی سیستم به منظور پیش‌بینی سطح زیر کشت انتظاری محصولات کشاورزی در افق مورد نظر استفاده شد تا بتوان در فرآیندهای پیش‌بینی کمیت و کیفیت فناوری مورد نیاز، از جمله توان کشتی تراکتوری، در افق مورد نظر از آن بهره‌برداری نمود. نتایج، سهم احتمالی زمین‌های کشاورزی و سایر زمین‌ها را از مساحت ایران در افق مورد نظر نشان می‌دهد. زمین‌های کشاورزی در بین انواع مختلف زمین‌ها در بخش اهمیت سنجی، در اولویت اصلی قرار گرفت.